

Werkbezoek aan Pluspunt Sociaal Werk in Zandvoort, 15-12-2016

“Hartelijk dank voor het echt interessante werkbezoek, heel zinvol!” Het was een van de vele lovende reactie na het werkbezoek aan Zandvoort, de plaats die niet voor niets in aanmerking komt voor het predicaat Gouden Gemeente. Een grote en breed samengestelde delegatie hoorde alle ins en outs over het steunpunt OOK Zandvoort, waar alle bewoners terecht kunnen die door bijvoorbeeld ziekte, beperking of ouderdom steun kunnen gebruiken.

Het werd een bruisend werkbezoek met ontvangst door directie, Raad van Toezicht, cliënten, professionals en vrijwilligers van [Pluspunt sociaal werk](#), en bovendien de burgemeester van Zandvoort, wethouders van Zandvoort en Haarlem en raadsleden. Naast voorzitter Marijke Vos en medewerkers van Sociaal Werk Nederland waren er gasten vanuit VWS (DMO) beleidsadviseurs, kennisinstituten Movisie en Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg, Aedes, GGZ Nederland, Raad Volksgezondheid en Samenleving, hoogleraar Margot Trappenburg en journalisten.

Na een kort welkomstwoord schetste Albert Rechterschot (directeur van Pluspunt) voor de circa dertig aanwezigen kort historisch overzicht van 10 jaar samenwerking in het sociaal domein. Met als resultaat een bruisend sociaal hart van Zandvoort: het steunpunt [OOK Zandvoort](#) dat tot stand is gekomen met een provinciale subsidie. Het steunpunt is er voor alle inwoners van Zandvoort die door bijvoorbeeld ziekte, beperking of ouderdom steun kunnen gebruiken.

Meepraten is meebetalen

Het steunpunt is opgezet met ouderenzorg Amie, wooncorporatie De Key, de gemeente, Nieuw Unicum (lichamelijke beperkingen en MS), Pluspunt Welzijn en RIBW K/AM. Zij geven hun samenwerking vorm in een stuur- en projectgroep. Albert Rechterschot: ‘Begin 2016 bleek uit de evaluatie dat burgers erg tevreden zijn. De professionals en organisaties zijn trots op de tot stand gebrachte verbindingen en innovaties. De twee succesfactoren zijn volgens mij: 1) onderling vertrouwen en respect voor elkaars positie en expertise, en 2) medefinanciering: meepraten is meebetalen.’

Wordt Zandvoort een Gouden Gemeente?

Zandvoort is onlangs voorgedragen als Gouden Gemeente. Terecht, vond Albert Rechterschot, want de gemeente is:

- een lerende organisatie
- die de dialoog voert, de meerwaarde inziet van het ‘horen’ en ‘betrekken’ van partners. Onderling vertrouwen, geen harde concurrentie.
- die werk maakt van laagdrempeligheid en toegankelijkheid van voorzieningen (denk aan het project De Verbeelding voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt)
- die preventie en presentatie centraal zet (sport, valpreventie)
- die veel contact heeft met eerstelijnsprofessionals
- die innovaties opzet om de zichtbaarheid naar burgers te vergroten zoals een nieuw wijksteunpunt en (begin volgend jaar) een wijkteam
- die de kracht van het sociaal werk benut voor alle sectoren in het sociaal domein

Elf gegadigden

Marijke Vos (voorzitter van Sociaal Werk Nederland) lichtte de [selectiecriteria](#) toe, waaronder partnerschap, verankering van maatschappelijke opdracht en een vernieuwende aanpak met een centrale rol voor burger en integraliteit.

Na de selectie van de eerste tien Gouden Gemeenten vorig jaar is Sociaal Werk Nederland bezig met een tweede ronde. Dat heeft geresulteerd in 11 nieuwe aanmeldingen. Sociaal Werk Nederland wil de genomineerde gemeenten in een persbericht naar buiten te brengen. Dat gebeurt in maart 2017 in de [Week van Zorg en Welzijn](#). Sociaal Werk Nederland zet er voluit op in om de goede dingen die in die gemeenten gebeuren in de landelijke etalage te zetten, met berichten in de (sociale) media, bijeenkomsten en publicaties.

Wethouder blij met nominatie

Wethouder van Zandvoort Gert-Jan Bluijs zei blij te zijn met de nominatie. De gemeente Zandvoort telt 6.500 inwoners en bestaat uit twee kernen: Centrum en Noord. Het werkbezoek vindt plaats in Noord. De gemeente Zandvoort zet in op eigen kracht en zelfregie, maar wel nadrukkelijk vanuit het perspectief van samen-zijn: contactlegging en zingeving. Als inspirerende voorbeelden daarvan noemde hij: OOK Zandvoort, Raad van Kerken, 60 taalcoaches, eerstelijnsgezondheidszorg.

In de stuur- en projectgroep is het samenwerkingsverband gericht op visieontwikkeling en gelijktijdig op doen. Wethouder Bluijs: 'Mede op grond van de positieve evaluatie gaan we door en breiden we het aantal initiatieven uit.'

Samen is het credo

Op dit moment is de gemeente met de partners bezig met het opstellen van een strategische agenda voor zorg, welzijn en wonen. Hier wordt een link gelegd met het beleidsdomein Ruimtelijke ordening. In 2017: gebiedsgericht wonen/welzijn/zorg, nieuw wijkcentrum (in centrum, met meer nadruk op jeugd en verbinding met onderwijs), langer zelfstandig wonen (via wijk/buurt de behoefte van burgers peilen), sociale wijkteams (inclusief loket) in Centrum en Nieuw Noord, gericht op alle levensdomeinen, preventie, eropaf en snel schakelen.

De wethouder noemde het een uitdaging om te voorkomen dat het wijkteam een extra schakel wordt. Tot slot zette hij zijn betoog kracht bij met deze woorden: 'de kreet "minder, minder" is in Zandvoort niet van toepassing. Samen is het credo.'

Verhalen van twee cliënten

OOK Zandvoort is een netwerkorganisatie, met nadruk op doen, uitvoering. Het is aantrekkelijk gemaakt voor alle inwoners: je komt er niet alleen als je een probleem hebt. Ook voor ontmoeting, gezelligheid, samen eten, boeken ruilen, cursussen, taalles, muziekschool, et cetera.

Nathalie Lindeboom (coördinator OOKZandvoort) vertelde over haar ervaringen met tien jaar samenwerking aan de hand van de persoonlijke verhalen van twee cliënten: Anneke en Christine.

Anneke (RIBW en Nieuw Unicum) neemt deel aan de bakkersdagbesteding die open staat voor wijkbewoners (voor een kop koffie met iets lekkers). Zij is daar ook gastvrouw. Alle bewoners worden welkom geheten door vrijwilligers. Dankzij hun rol zijn zij trots op hun talenten. Er zijn vele vrijwilligersactiviteiten. Ook bij OOK SAMEN (bijvoorbeeld zomerstrandactiviteit) en bij de breiclub, die levert aan de ruilwinkel en winkeliers. De opbrengsten ervan gaan naar een goed doel. Ook Syrische vluchtelingen doen mee aan de breiclub en ruilwinkel. De inzet van professionals is belangrijk bij de begeleiding van vrijwilligers.

Christine was door ziekte op zoek naar nieuwe invulling van haar leven. Ook zij is geïndiceerd voor zorg. Zij is gastvrouw bij KOM JE OOK ETEN waarbij cliënten koken voor

zichzelf en wijkbewoners. Ook neemt zij deel aan het [Toon Hermanshuis](#) (lotgenotengroep oncologie). Dat is begonnen als lotgenotengroep maar de leden doen nu ook andere dingen samen, zoals wandelen.

Tonny sloot de ervaringsverhalen af met een gedicht over 'samen zijn, dat lukt je nooit alleen'.

Na een video over het tienjarig bestaan van Pluspunt (gemaakt door vluchteling Masood, met muziek van plaatsgenoot Alain Clark) gaf RIWB K/AM een korte pitch. Zij verlenen ondersteuning aan mensen met psychosociale en psychiatrische kwetsbaarheden vanuit herstelooipunt. Aanwakkeren van talenten en mogelijkheden is daarbij belangrijk, waarbij de rol van Pluspunt belangrijk is.

Het vragenkwartiertje

Vanuit het Ministerie van VWS werd gevraagd naar de samenwerking met de eerstelijnsgezondheidszorg. De samenwerkingspartners stellen dat de samenwerking met de eerstelijnsgezondheidszorg wordt geïntensiveerd en meer projectmatig opgepakt gaat worden, rekening houdend met zowel sociale wijkaspecten als fysieke aspecten van lokale gezondheid. Welzijn speelt daarbij een concrete rol dankzij de ouderenadviseur en Welzijn op Recept.

Dan een vraag over de werkwijze van sociale wijkteams. Sociale wijkteams zijn breed samengesteld: ouderenadviseur, opbouwwerk, schuldhulpverlening, Wmo-ambtenaar et cetera. Zij gaan outreachend werken. De professionals zijn present in de wijken.

Vanuit de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving kwam een vraag over thuiswonenden met lichte dementie. Door vroegsignalering (Juttershuis) en mantelzorg (Tandem) komt deze groep steeds beter in beeld. De mantelzorgers in beeld krijgen is soms lastig, want niet iedere mantelzorger ziet zichzelf ook als zodanig. De lokale cultuur in Zandvoort speelt daarbij een rol. De mantelzorgers lopen vaak al op hun tandvlees voordat ze aan de bel trekken. Door de werkwijze van Pluspunt kunnen ze mensen met lichte dementie nog lang bij zich houden.

Marijke Vos vroeg naar de Voedselbank. Die is gevestigd in Haarlem en via de Raad van Kerken werkt Zandvoort daar mee samen. De wethouder geeft aan dat Zandvoort vergrijsd is, veel alleenstaanden telt, de inkomens er relatief laag zijn en relatief veel mensen scheiden. Toch komen er maar weinig oudere mannen naar de wijkvoorzieningen. De oplossing ligt volgens de wethouder in de "eropaf-werkwijze" van het wijkteam en meer bekendheid geven aan laagdrempelige wijkvoorzieningen (denk aan wensboom).

Visie en uitvoering gaan hand in hand

Na een tweede koffieronde met wederom heerlijke door de vrijwilligers gemaakte koekjes splitste de groep zich in drieën voor een rondleiding:

- 1) dagbestedingsactiviteiten (winkel en nieuw restaurant) van Nieuw Unicam (aan het pleintje)
- 2) woningen van cliënten RIBW en Nieuw Unicum
- 3) het steunpunt (Pluspunt/OOK Zandvoort)

De opgedane ervaringen werden uitgewisseld voor en tijdens de afsluitende borrel, met overheerlijke hapjes van de vrijwilligers.

Marijke Vos concludeerde dat Nieuw Noord bruist van de activiteiten en dat burgers er staan te trappelen om buurtgenoten te ontmoeten. Opvallend is dat gemeente en de samenwerkingspartners stapsgewijs werken aan visieontwikkelingen én uitvoering in de praktijk. Deze lijken hand in hand te gaan. De gemeente en organisaties geven

professionals de ruimte om het goede te doen. Nathalie voegde daaraan toe dat er onderling vertrouwen is en dat professionals ook fouten mogen maken.

Marijke Vos dankte de organisatoren voor dit inspirerende werkbezoek.

Marcel Mathijssen, senior adviseur